

1. E seçeneğinde verilen açıklama yanlıştır. Çünkü cizye, Gayrimüslimlerden askere gitmediklerinin karşılığında alınan baş vergisidir.

CEVAP: E

2. Aşar vergisi,
- Dini kurallara göre alınan vergilerdendi (Şer'i).
 - Onda bir oranında ve aynı olarak alınır.
 - Müslüman reayadan alınır.
 - Üretilen ürün üzerinden alınır.

Osmanlı ekonomisinin açık vermeye başlaması üzerine aşar vergisi iltizama verilmiş, mültezimler yoluyla peşin toplanmaya başlamıştır. Bu durum aşar vergisinin köylü üzerinde giderek ağır bir yük haline gelmesine neden olmuştur.

CEVAP: D

3. Osmanlı Devleti'nde uygulanan tımar sistemi sayesinde,
- Toprakların boş kalması önlenmiştir.
 - Üretimde süreklilik ve artış sağlanmıştır.
 - Hazineden harcama yapmadan atlı asker (Cebelü) yetiştirilmiştir.
 - Merkezi otoritenin en uzak bölgelere kadar yayılması sağlanmıştır.
 - Vergilerin düzenli ve kolay bir şekilde toplanması sağlanmıştır.

UYARI: Tımar sisteminin veya bu sistemde görevli olan tımarlı sipahilerin köylüyü yargılamak gibi bir görevi yoktur.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti'nde veraset hukuku ilk kez XVII. yüzyılda, I.Ahmet döneminde çıkarılan "Ekber ve Erşed" Yasası ile belirgin hale getirilmiştir. Bu yasaya göre en yaşlı ve akıllı olan şehzadenin padişah olması kararlaştırılmıştır.

CEVAP: B

5. XVIII. yüzyılla birlikte Osmanlı Devleti'nde, halk tarafından seçilmiş kendilerine devlet tarafından vergi toplama, fiyatları kontrol etme ve bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlama gibi konularda yetki verilmiş görevlilere ayan adı verilmiştir.

- **Tımarlı Sipahi:** Tımar sisteminin işletilmesinden sorumlu olan görevlidir.
- **Muhtesip:** Pazarlarda fiyatları, tartı ve ölçü aletlerini, üretilen ve satılan malların kalitesini denetleyen görevlidir.
- **Lala:** Şehzade eğitmenidir.
- **Reisülküttap:** Dış işlerin düzenlenmesinden sorumludur.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'nde aynı anda birden fazla mahkemenin görev yapması ülkede hukuk birliğinin olmadığını gösterir.

CEVAP: C

- 7.
- **Tuğra:** Padişah imzası veya mührüdür.
 - **Ferman:** Padişah emirleridir.
 - **Fetva:** Dini bildiridir.
 - **İltizam:** Vergilerin peşin toplanması sistemidir.
 - **Mültezim:** İltizam sisteminde görevli vergi memurudur.

CEVAP: B

8. Osmanlı Devleti'nde topraklar miri ve mülk olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Miri Arazi:

- Mülkiyeti devlete ait olan topraklardır.
- Ekip biçimleri için köylüye dağıtılmış arazilerdir.
- Bu topraklar terk edilemez, miras bırakılmazdı. Ancak devlet kontrolünde el değiştirebilirlerdi.
- Mukataa, Ocaklık, Yurtluk, Paşmaklık, Malikane, Dirlik gibi bölümlere ayrılmıştı.
- Dirlik araziden elde edilen gelirin bir kısmıyla "cebüllü" denilen atlı asker beslenmiştir.

Mülk Arazi:

- Kişilere ait olan topraklardır.
- Müslüman köylüye ait olan mülk topraklarına Öşriyye, Gayrimüslim köylüye ait olan mülk topraklarına Haraciye ismi verilmiştir.
- Bu topraklarda her türlü tasarruf hakkı toprağın sahibi olan köylüye aittir.

CEVAP: A

9. • **Saray:** Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezidir (Siyasi nitelikli yapı).
- **İmarethane:** Yoksullara ve öğrencilere yemek dağıtmak amacıyla kurulan hayır kurumlarıdır (Sosyal nitelikli yapı).
- **Tabhane:** Hastane çıkışlarında hasta ve hasta yakınlarının konakladığı misafirhanelerdir (Sosyal nitelikli yapı).
- **Darüşşifa:** Sağlık merkezleridir (Sosyal nitelikli yapı).

CEVAP: D

10. Osmanlı Devleti'nde dirlik toprakları yıllık gelirlerine göre has, zeamet ve tımar olmak üzere gruplandırılmıştır. Bunlar:

- Yıllık geliri 100.000 akçeden fazla olan topraklar: Has
- Yıllık geliri 20.000-100.000 akçe arasında olan topraklar: Zeamet
- Yıllık geliri 3.000-20.000 akçe arasında olan topraklar: Tımar

CEVAP: C

11. • **Has:** Yıllık geliri 100.000 akçeden fazla olan topraklardır.
- **Zeamet:** Yıllık geliri 20.000-100.000 akçe arasında olan topraklardır.
- **Tımar:** Yıllık geliri 3.000-20.000 akçe arasında olan topraklardır.

O halde doğru sıralama, III, I, II şeklinde olmalıdır.

CEVAP: B

12. Osmanlı Devleti'nde dirlik sistemi, üretimde sürekliliğin sağlanması amacıyla uygulanmıştır.

- **Pençik:** İlk zamanlarda Kapıkulu ocağına asker sağlamak amacıyla uygulanan bir sistemdir. Buna göre savaşlarda elde edilen esirlerin 1/5'i devlete asker olarak ayrılmıştır.
- **İltizam:** Mukataa arazilerinde vergilerin peşin olarak mültezimler aracılığıyla toplanması sistemidir.
- **Vakıf:** İslam hukukuna göre, herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının kamu yararı için süresiz olarak kullanılması sistemidir.
- **Devşirme:** Gayrimüslimlerden asker ve memur olarak yararlanmak amacıyla uygulanan sistemdir.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti, araziden daha iyi faydalanmak, devlet gelirlerini yükseltmek, ülkeyi bayındır hale getirmek ve asker masraflarını karşılamak amacıyla dirlik (tımar) sistemini oluşturmuştur.

- **İltizam Sistemi:** Mukataa arazilerinde vergilerin peşin olarak mültezimler aracılığıyla toplanması sistemidir.
- **Lonca Teşkilatı:** Esnaf örgütlenmesidir.
- **Kul Sistemi:** Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslimlerin merkez teşkilatında görevlendirilmeleri amacıyla uygulanan sistemdir (Devşirme Sistemi).

CEVAP: C

14. Osmanlı Devleti'nde kadılar hukukun işletilmesinden sorumluydular. Kadıların öncelikli görevi mahkemeye gelen davaları çözümlenmekti. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde kadılar, kazaların yönetiminden sorumlu tutulmuşlar, buldukları yerlerde noterlik vazifesini de yerine getirmişlerdir. O halde I.,II.,IV. ve V. öncüllerde verilen bilgiler kadıların görevleri arasında yer alır. Oysa kadıların, güvenliğin sağlanması ile ilgili herhangi bir görevi yoktur. Osmanlı Devleti'nde başkentin güvenliğinden Yeniçeri Ağası, taşranın güvenliğinden ise subaşılar sorumlu tutulmuştur.

CEVAP: C

15. Osmanlı Devleti'nde, "Mirat'ül Memalik" (Memleketlerin Aynası) adlı eseri ve denizcilik alanındaki çalışmalarıyla ün kazanmış devlet adamı Seydi Ali Reis'tir.

CEVAP: D

16. Osmanlı Devleti, Fatih Sultan Mehmet döneminde İpek; Yavuz Sultan Selim döneminde Baharat ticaret yolunu ele geçirmiştir. Fatih döneminde İpek yolu egemenliği için, İstanbul, Amasra, Kastamonu, Sinop, Trabzon ve Kırım fethedilmiştir. Yavuz döneminde ise Baharat ticaret yolu için Suriye, Filistin, Hicaz, Yemen ve Mısır ele geçirilmiştir. Bu iki yol Osmanlı Devleti'nin eline geçince Avrupalı devletler kendilerine yeni yollar arayışına girmiş, böylece "Coğrafi Keşifler" gerçekleşmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin İpek ve Baharat yollarından elde etmeyi planladığı geliri elde edememesine neden olmuştur.

CEVAP: B

17. Osmanlı Devleti'nde Yeniçeriler, Kapıkulu sınıfının askerleriydi. Bu askerlere ulufe adıyla maaş ödenir, padişah değişiklik törenlerinde de cülus bahşişi dağıtılırdı. Tımarlı sipahiler ise dirlik topraklarından elde edilen gelire beslenirdi. Tımarlı sipahilere maaş ödenmez, bahşiş dağıtılmazdı. Bu bilgilerden hareketle I. ve II. öncüllere ulaşabiliriz. III. öncüle ise ulaşamayız. Çünkü Yeniçeri sayısının giderek artması Osmanlı merkezi otoritesinin zayıflamasına neden olmuştur.

CEVAP: D

18. • **Molla Fenari:** Mantık alanında yaptığı çalışmalarıyla ünlenmiştir.
- **Ali Kuşçu:** Matematik ve astronomi alanlarında yaptığı çalışmalarıyla ün kazanmıştır.
- ☐ **Piri Reis:** Coğrafya alanında çalışmıştır.
- ☐ **Matrakçı Nasuh:** Matematik, coğrafya, tarih ve minyatür alanlarında çalışmıştır.

CEVAP: D

19. Osmanlı Devleti'nde vergiler şer'i ve örfi olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Şer'i Vergiler: Temeli İslam hukukuna dayanan vergilerdir. **Örfi Vergiler:** Temeli padişah fermanlarına dayanan vergilerdir.

- ☐ **Öşür:** Müslümanlardan alınan ürün vergisidir.
- ☐ **Haraç:** Gayrimüslimlerden alınan ürün vergisidir.
- ☐ **Cizye:** Gayrimüslimlerin askerlik yapmadıkları karşılığında ödedikleri vergidir.
- ☐ **Resm-i Çift:** Müslümanlardan alınan arazi vergisidir.
- ☐ **İспенç:** Gayrimüslimlerden alınan arazi vergisidir.
- ☐ **Ağnam:** Küçükbaş hayvancılıkla uğraşanlardan alınan otlak vergisidir.
- ☐ **Avarız:** Olağanüstü durumlarda alınan vergidir.
- ☐ **Derbent Resmi:** Yol ve köprü geçişlerinden alınan vergidir.

CEVAP: A

20. Hacı Bayram Cami, Osmanlı Devleti zamanında inşa edilmiştir. Ankara'daki bu eser "Erken Dönem" mimari eserleri arasında yer alır.

- ☐ **Divriği Ulu Cami:** Mengücekliler dönemine aittir.
- ☐ **Malabadi Köprüsü:** Artuklular dönemine aittir.
- ☐ **Karatay Medresesi:** Türkiye Selçukluları dönemine aittir.
- ☐ **Diyarbakır Surları:** Roma İmparatorluğu dönemine aittir.

CEVAP: B

